

Vaja 3: Oblikovanje spletnih strani s CSS

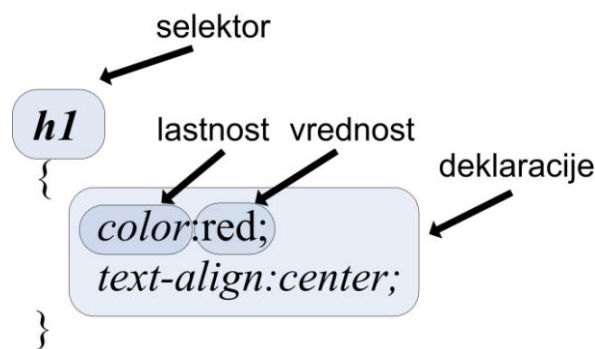
CSS (*Cascading Style Sheet*) je jezik za oblikovanje elementov na spletni strani. Z uporabo jezika CSS elementom določimo oblikovne lastnosti, kot so barva, pisava, ozadje, razmiki itd. CSS je bil ustvarjen z namenom ločevanja oblike dokumenta od vsebine, ki je sicer zapisana v jeziku HTML.

CSS stili se lahko nahajajo:

- v znački posameznega HTML elementa (t.i. *inline* stili);
- v glavi HTML datoteke;
- v ločeni CSS datoteki.

CSS pravila so sestavljena iz dveh delov in sicer iz:

- selektorja in
- ene ali več deklaracij.

Slika 1: Skladnja jezika CSS

Selektor posameznih elementov, ki pripadajo podanemu razredu: <i>element.razred</i>	Selektor elementa s podanim id-jem: <i>#id1</i>
Selektor vseh elementov, ki pripadajo podanemu razredu: <i>.razred</i>	Uporaba psevdo razreda <i>element.razred:psevdoRazred</i>

Tabela 1: Primeri uporabe različnih selektorjev

- Elemente in razrede ločujemo s pikami, pred *id*-jem pa postavimo znak #.
- V nek razred lahko uvrstimo **več** elementov, *id* pa lahko dodelimo le **enemu** elementu.
- Če želimo nek stil prirediti več elementom hkrati, selektorje ločujemo z vejicami.
- Pare *lastnost-vrednost* znotraj deklaracije ločujemo s podpičji.
- Če želimo nek stil prirediti vsem elementom, ki smo jih uvrstili v nek razred, ne glede na vrsto elementa, začnemo izraz s piko, ki ji sledi ime razreda:

.razred {lastnost: vrednost}

- HTML koda za uvrstitev elementa v razred in dodelitev unikatnega id-ja:

```
<nek_HTML_element class="mojRazred">
```

```
<nek_HTML_element id="idElementa">
```

- HTML dokument povežemo s pripadajočo CSS datoteko, tako da v **glavo HTML dokumenta** dodamo sledečo vrstico:

```
<link rel="stylesheet" type="text/css" href="mojaDatotekaSStilom.css"/>
```

1. Osnovno oblikovanje strani

Tabela 2 vsebuje lastnosti, vrednosti in utežne enote, ki vam bodo v pomoč pri nalogah.

lastnosti	<i>background-color, border-style, font-family, font-style, list-style-type, text-decoration, text-indent</i>
vrednosti	<i>10, brown, lightGrey, comic sans ms, underline, italic, circle, dotted</i>
utežne enote	<i>px</i>

Tabela 2: lastnosti, vrednosti in utežne enote

1. Prenesite na svoj računalnik HTML dokument <http://www.lkn.fe.uni-lj.si/gradiva/ST/vaja3/vsebina.html> in sliko, ki je z dokumentom povezana.
2. V urejevalniku teksta ustvarite nov dokument, ga po želji poimenujte in ga shranite kot CSS dokument. Za kodiranje izberite UTF-8.
3. V glavo HTML dokumenta vključite referenco na CSS skripto, v kateri boste oblikovali stil dokumenta.
4. V CSS skripti določite barvo ozadja HTML dokumenta na svetlo sivo. To storite tako, da elementu **body** nastavite lastnost **background-color** na ustrezno vrednost.
5. Nastavite obliko pisave v celotnem dokumentu na *comic sans ms*.

Kadar je vrednost lastnosti sestavljena iz več besed (torej vsebuje presledek), jo zapišite v dvojnih narekovajih (npr. "comic sans ms").

6. Vsi naslovi (**h1**, **h2** in **h3**) naj se prikazujejo v rjavi barvi. Uporabite CSS skladnjo, ki vsem omenjenim elementom stil priredi v enem koraku (z enim samim selektorjem).
7. Vsem naslovom **h3** nastavite, da se bo tekst v njih prikazoval podčrtano.
8. Popravite stil neoštevilčenega seznama, tako da se bo namesto privzetega znaka za novo postavko (običajno ●) prikazoval nepobarvan krog (○).

9. Vse notranje obrobe tabele naj bodo namesto s polno črto prikazane s pikami (.....). Prikaz zunanjih obrob tabele in obrob glave tabele naj ostane nespremenjen.

10. V vsakem »poglavju« naj bo prva vrstica prvega odstavka zamaknjena za 10 slikovnih elementov, odstavek pa prikazan v poševnem tisku.

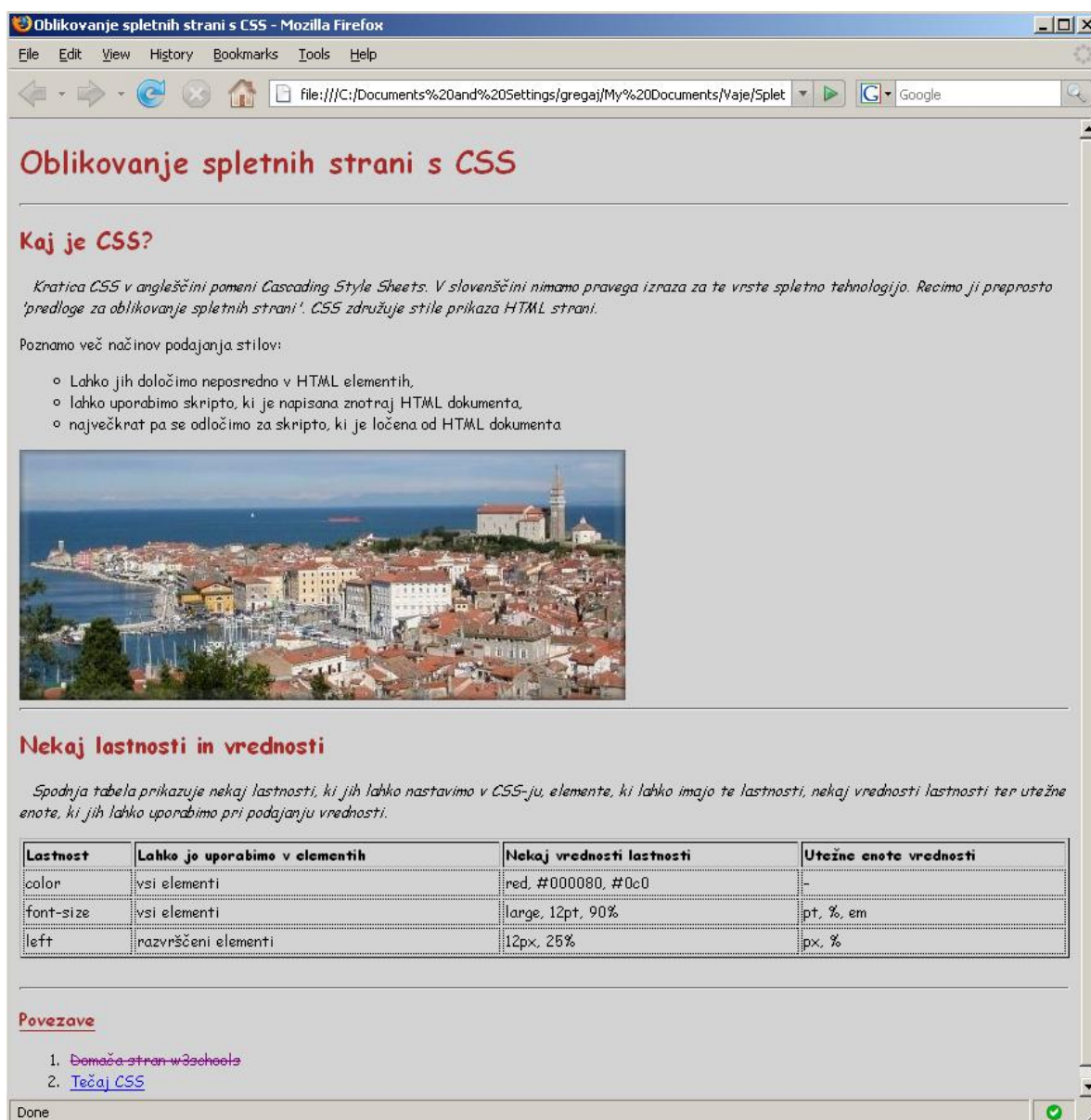
Namig: uvrstite vsak prvi odstavek poglavja v razred (npr. »prviOdstavek«), nato pa temu razredu v CSS določite ustrezen stil.

Ne uporabljajte presledkov med vrednostjo in enoto (npr. 20px in ne 20 px), saj nekateri brskalniki takega zapisa ne razumejo.

Ne začenjajte imena razreda s številom, saj nekateri brskalniki takega zapisa ne razumejo.

Slika 2: Rezultat oblikovanja s CSS

2. Uporaba psevdo razredov

Psevdo razredi so že pripravljeni razredi, ki omogočajo dodajanje »posebnih efektov« elementom. Od navadnih razredov se razlikujejo po tem, da je njihovo prirejanje dinamično. Nek element lahko psevdo razred pridobi ali izgubi glede na uporabnikovo interakcijo s spletno stranjo. Najpogosteje uporabljeni psevdo razredi so **link**, **visited**, **active** in **hover**.

1. Ugotovite, kakšen je učinek uporabe štirih zgoraj omenjenih psevdo-razredov.
2. Nastavite, da vsakič, ko gre uporabnik z miško čez sliko na spletni strani, slika do določene mere zbledi (bledenje nastavite z lastnostjo **opacity**).
3. Nastavite, da se tekst v povezavah prečrta, ko so povezave že obiskane.

3. Napredno oblikovanje*

1. Z uporabo selektorjev za določanje relacij med elementi nastavite, da se vse povezave, ki se pojavljajo kjerkoli znotraj oštevilčenega seznama (torej so »potomci« elementa, ki predstavlja oštevilčen seznam), prikazujejo rdeče.
2. Z uporabo psevdo-elementov v CSS nastavite, da se vsaka prva črka v odstavku prikaže povečana (npr. 16 px), odebeljena in v rdeči barvi.

4. Naslednjič

Razvrščanje elementov s pomočjo CSS. **Ponovite področja HTML elementa** (padding, margin, border, vsebina itd.) **in načine določanja položaja elementov** (static, relative, absolute itd.).

5. Literatura

- Spletni tečaji <http://www.w3schools.org/> in <http://www.htmldog.com/>
- Primer uporabe več stilov pri prikazu iste vsebine:
http://www.w3schools.com/css/demo_default.htm
- Seznam CSS lastnosti: http://www.w3schools.com/css/css_reference.asp
- Prosojnice s predavanj